

BRYSSEL

guide

MINA FAVORITER

3

Marko Wramén

- **BELGIENS UNDERBARA ÖLKULTUR** på Moeder Lambic, stadens bästa ölbar.
- **ATT SITTA PÅ EN SERVERING** vid Grand Place och beundra ett av Europas vackraste torg.
- **SMÖRJA KRÅSET** med Bryssels alla läckerheter – utsökt handgjord choklad, fisk och skaldjur i världsklass och sanslöst onyttiga våfflor.

Grand Place är vackert dag som natt, men på helt olika sätt.

TA SIG RUNI

UTFLYKTER

NÖJEN

SHOPPA

ÄTA & DRICKA

BO

BASFAKTA

Plats på scen för en internationell kändis

Mappa Mundo är en favorit bland uteserveringarna. Kanonbra läge i folklivet, gott öl – och missa inte charkuteritallriken!

Att åka till Bryssel är som att gå på loppis – har man inte öga för det fina ser man bara en massa fult krimskrams. Bakom den grå ytan i staden gömmer sig en livsgladje och utsökt mat, gudomlig dryck och vackra byggnader.

TEXT & FOTO **MARKO WRAMÉN**

BRYSEL FÖRKNIPPAS av många med EU-byråkrati och inte mycket mer. Och visst är Bryssel epicentrum i den europeiska gemenskapen med både EU-kommissionen, Europaparlamentet och Europarådet på plats, plus en rad andra EU-myndigheter. Men det är inte det Bryssel handlar om. Har man bott i staden ett tag upptäcker man snart att Bryssel är en förvånansvärt gammaldags och efterbliven stad, där 60-talsspår-vagnar skramlar fram på

gatorna och myndigheter kräver tre kopior i olika färger med stämplat från olika kontor. 3G, bredband och snabbtåg? Nähä, då får du vända dig till något av de betydligt mer moderna grannländerna. Det är som om Belgien och Bryssel stannade upp i utvecklingen. Som om ett sydeuropeiskt land råkat hamna i Nordeuropa.

Den sista liknelsen är faktiskt inte så dum, för precis som i flera länder i Syd-europa finner belgarna sin »

ÄTA & DRICKA

LE PERROQUET

Bra läge för den som shoppar vid Sablon och blir lunchsugen. Vacker jugendstil-lokal som ofta är full, tack vare låga priser. Massor av olika fyllda pitabröd som serveras med fyra skålar med olika såser. Ej att förväxla med vanlig snabbmat. De har också sallader, varma mackor m m.
Rue Watteu 31 (mellan Grand Sablon och justitiepalatset)
Tel +32 (0)2 512 99 22
Pris: Pita med kyckling 48 kr.

COMO COMO

Mycket goda och prisvärda *pinxtos* (baskiska tapas) som glider runt borden på ett litet löpande band, som på en del sushiställen. Man tar det som ser gott ut och betalar efter hur många tallriker man har framför sig till slut. Prisvärt med tanke på den höga kvaliteten.
Rue Antoine Dansaert 19
Tel +32 (0)2 503 03 30
www.comocomo.com
6 st pinxtos 140 kr, 9 st 188 kr.

BELGA QUEEN

Lyxig restaurang i fantastisk miljö i ett gammalt bankpalats. Ost-ronbar och cocktailbar nära entrén och jazzig nattklubb nere i bankvalvet. Själva restaurangdelen är en stor sal med mycket högt i tak.
Rue Fossé aux Loups 32 (tvärgata till gågatan/shoppinggatan Rue Neuve, vid Muntplein)
Tel +32 (0)2 217 21 87
www.belgaqueen.be
Middag minst 285–480 kr/pers.

CHEZ LEON

Klassiskt musselställe på »restauranggatan» nära Grand Place, med anor sedan 1893. Här kan du äta musslor tillagade på många olika sätt, och till dem dricka husets eget öl. En av få pålitliga restauranger i dessa turistkvarter (Aux Armes de Bruxelles mitt emot är också bra).
Rue des Bouchers 18
Tel +32 (0)2 511 14 15
www.chezleon.be
Musslor special 800 g 175 kr.

NOORDZEE UTOMHUS-FISKBAR

En rostfri ståldisk på hörnan vid Place St Catherine lockar alltid folk, oavsett väderlek. Och inte undra på det, här serverar man pin-färsk fisk och skaldjur som tillagas framför ögonen. Prova t ex de underbara frästa pilgrimsmusslorna, fiskburgarna eller kanske en fiskgryta.
Sint-Katelijnestraat 45
Tel +32 (0)2 513 31 92
Pris 20–60 kr.

SHOPPA

CHOKLAD

Belgien är känt för sina utsökta handgjorda chokladpraliner. En ask sådana är en perfekt present till nära och kära, eller varför inte till dig själv? Min favoritbutik heter **Leonidas**, framför allt för att de kombinerar god kvalitet med rimligt pris (ca 18 €/kg). Det finns 13 Leonidas runt om i Bryssel, bland annat en på *Rue au Beurre 34*, ett tiotal meter nordväst om Grand Place.

ÖL

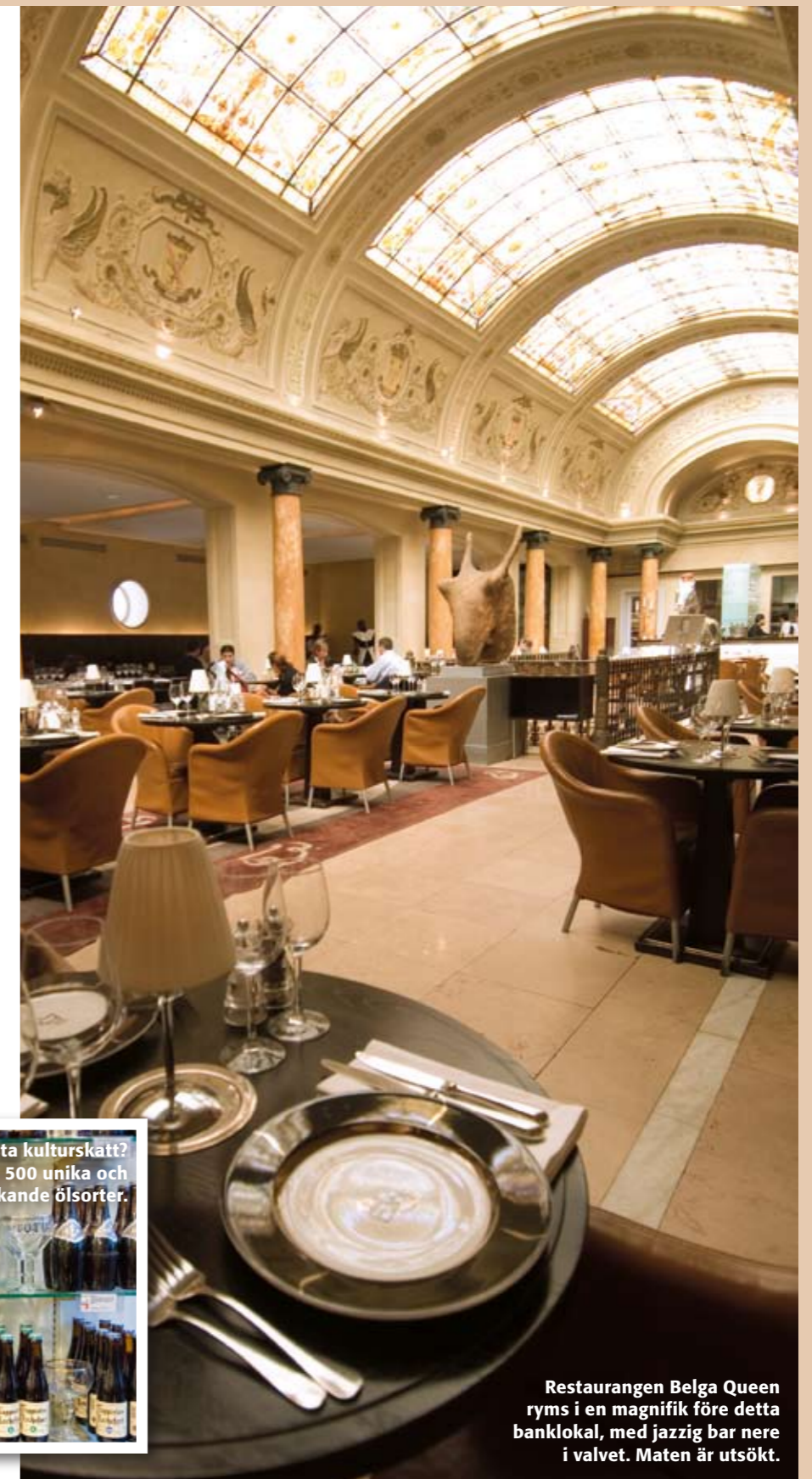
I Belgien betraktas öl som en konst, och man har stor respekt för den ädla brygden. Inte undra på det när de har så många gudomliga maltdrycker att välja mellan. Det finns många ölbutiker runt Grand Place, och varje matbutik med självaktning har ett förvånansvärt stort sortiment.

MARKNAD PÅ PLACE CHATELAIN

Varje onsdag eftermiddag hålls det marknad på Place Chatelain i mysiga stadsdelen Ixelles. Det här är en av Bryssels bästa marknader – tänk bymarknad i Provence så förstår du varför den är så populär. Här säljs ost, bröd, rökt korv och andra delikatesser sida vid sida med grönsaker, kakor och annat. Speciellt populära är vinständer där man kan köpa både flaskor och vin per glas. Det är lätt att bli stående här tillsammans med vänner – smutta på vin, gnaga på en bit ost och titta på folk.
Place Chatelain, Ixelles

Belgiens största kulturskatt? Här finns mer än 500 unika och välsmakande ölsorter.

Restaurangen Belga Queen rymmer i en magnifik före detta banklokal, med jazzig bar nere i valvet. Maten är utsökt.

103 meter höga Atomium är imponerande. Missa inte ett besök inuti den nyrenoverade skulpturen.

glädje och stolthet i konsten att leva gott. Det här är läcker-gommammas paradiset, fin-smakarnas himmelrike. Fun- kar inte staten? Ingen regering på ett halvår? Strunt i det, ta en mussla till. Och du, har du provat det här ölet...? Ja, ni förstår. Det är som om Obelix vore nomen för landets kynne.

Jag minns min förtjus- ning när jag som nyinflyttad började upptäcka det ymni- ga lokala öllandskapet. Nä- stan vart jag än gick fanns öl-

menyer som räknade 10–20 sorter. Och inte tio till förvil- lelse lika ljusa lageröl och en bunt importer av tvivelaktig karaktär. I Bryssel är öl minst lika viktigt som religion, och många har en favorit som man är lika trogen som brit- terna sina fotbollslag. Belgien är aningen mindre än Små- land men har runt 100 bryg- grier och mer än 500 ölsorter!

I en sådan ljuvlig kaka- foni av smakupplevelser är det lätt att gå vilse. Men hav förtröstan, hjälp finns »

Aldrig provat pinxtos? Restaurang
Como Como har mycket god och pris- värd mat. Och så är det kull!

PRISKOLL

- 1 KOPP KAFFE ≈ 20 KR
- 1 COCA-COLA ≈ 20 KR
- 1 ÖL ≈ 25–35 KR
- 1 GLAS VIN ≈ 20–30 KR
- TAXIRESA 3 KM ≈ 60 KR

NÖJEN

MOEDER LAMBIC

Bryssels bästa ölbar, utan konkurrens. Sortimentet är svind- lande stort (300–500 sorter, det varierar) men framför allt är personalen mycket kunnig och miljön avslappnad och trevlig. Tänk kvarterskrog med grovhuggna trämöbler och många stammisar. Den ligger lite avigt till (i stadsdelen St Gil- les, bakom själva stadshuset, bl a spårvagn 81 och 82 går dit) men är väl värd utflykten.
68 Rue de la Savoie

PORTE NOIR

Det här är också en mycket bra ölbar med brett sortiment och kunnig personal. Under ett fallfä- rdigt hus öppnar sig gamla källar- valv i tegel. Enkel inredning men gott öl!
Rue des Alexiens 67 (ungefär mellan Grand Place och Sablon)
Tel +32 (0)2 511 78 37

L'ARCHIDUC

Mycket populär bar med jazzig New York-stämning. Hästskofo- rmad balkong ger fin utsikt över den blandade publiken. Hit går man sent och dricker gärna drin-

Att dricka öl i flygplanshallen på militärhistoriska museet är annorlunda och trevligt.

kar. Dörren är alltid låst, så ring på! Baren ligger ett stenkast från börs- huset, mitt emot restaurangen como- como.
Rue Antoine-Dansaert 6
Tel +32 (0)2 512 06 52

MAPPA MUNDO

Vid Place St Gery, en liten bit från börshuset, ligger en rad barer och restauranger. Populärast av dem alla är den här baren. Kaffe eller en drink el- ler öl – det spelar ingen roll. Man ser- verar också en väldigt prisvärd char- kuteritallrik. Uteservering på sommaren.
2–6 Rue du Pont de la Carpe
Tel +32 (0)2 513 51 16

CAFÉ BELGA

Stor och härlig 50-talsinredd bar som lockar mycket kulturfolk tack vare lä-

Visste du att

... det ursprungligen flöt en flod rakt genom centrala Bryssel? Floden, Sen- ne, finns fortfarande kvar, men i slu- tet av 1800-talet hade den blivit så smutsig att den spred sjukdomar och täcktes därför över helt i centrala Bryssel. Det gav plats för nya, breda boulevarder.

Grand Place blev bombat sönder och samman av frans- männen 1695, men är likafullt en fröjd för ögat.

get på hörnan i det stora kul- turhuset vid Place Flagey i den södra stadsdelen Ixelles. Po- pulärt året om, stor uteserve- ring på sommaren.
Place Flagey
Tel +32 (0)2 640 35 08
www.cafebelga.be

PLACE LUX

Eller Place Luxembourg, som det egentligen heter, är ett torg precis framför EU-parlamentet med en rad restauranger och barer. När vädret är rätt fylls uteserveringarna till bristnings- gränsen med unga EU-medar- betare som flörtar, pratar jobb och dricker öl.

BEERMANIA

Det här är egentligen en ölbu- tik, därtill en av Bryssels mest välsorterade (om än ej den billigaste) med 400 sorters öl. Men längst in har man också en bar där det spelas jazz live nästan varje kväll. Här kan man också provsmaka ölsor- terna innan man köper med dem hem. Ligger i Ixelles, inte så långt från EU-parlamentet.
Chaussée de Wavre 174–176
Tel +32 (0)2 512 17 88
www.beermania.be

SE & GÖRA

ATOMIUM

När Bryssel 1958 var värd för världsutställningen ville man inte vara sämre än grannarna fransmännen, som ju byggde Eiffeltornet just för en sådan utställning. Men nu var det 50- tal; framtidstron var hög och vetenskapen kunde lösa alla problem. Så belgarna byggde en jämatom, förstörd 165 miljarder gånger. Den märkli- ga byggnaden reser sig hela 103 meter över marken och gör sig utmärkt som utflykts- mål. Flera av rören som för- binder de nio stålsfärena (var och en med en diameter på 18 meter) rymmer trappor och hissar, vilka tar dig till olika ut- ställningar, barer och restau- ranger.
Atomium Square, station »Heyse!» med metro 1A mot Badouin.
Tel +32 (0)2 475 47 77
www.atomium.be

GRAND PLACE

Torget mitt i Bryssel sägs av många vara ett av världens vackraste. Sådant handlar all- tid om tycke och smak, men

visst är det ett otroligt tjugigt torg. Ursprungligen var det cent- rum för gamla Bryssel och dess handel och marknader. 1695 bombade fransmännen det med kanoner från omkringliggande höjder och nästan alla hus för- stördes. De hus du ser nu är i de flesta fall byggda 1695–1700 av stadens olika gillen. Tittar du noga på fasadutsmyckningarna kan du fortfarande lista ut vad de olika gillena sysslade med. Flera hus ägs fortfarande av sam- ma gillen, t ex bryggargilletts hus i ena hörnet. Sätt dig ner på en uteservering, beställ in ett gott belgiskt öl (varför inte en trap- pist?) och njut av den vackra vyn!

KUNGLIGA MILITÄRHISTORISKA MUSEET

Militärhistoriska museet är normalt inte så kul annat än för teknikintres- serade män. Men se, belgarna har ett par trumfkort på sitt museum. För det första är det gratis. För det andra kan man gå upp på taket på Bryssels tjugiga triumfbåge via mu- seet. Och som grädde på moset har man en stor hangar proppfylld med flygplan och helikoptrar från olika tidsepoker. Och i flyghanga- ren finns –självlkart – en bar! Ett klockrent ställe att dricka belgiskt öl på, om jag får välja.
Jubelpark 3
Tel +32 (0)2 737 78 33
www.klm-mra.be

VÄRLDENS VÅFFLA!

De belgiska våfflorna är inte av denna värld- en. Att sätta tänd- derna i en rykande het nygräddad våffla är så gott att det känns förbjudet. Den vanligaste (och godaste!) är den mindre och tjockare våfflan från Liège. Bryssels egen variant är mera sällsynt och både större och tunnare.

NÖJEN SE & GÖRA SHOPPA

Bästa sättet att insupa Grand Place är att sitta i solen på en uteservering, smuttandes på en öl och i lugn och ro låta torgets drama utspela sig.

att få. På bättre ölbarer är kyparna kunniga konnässörer som gärna ger råd och tips. Min favorit är kvartershaket Chez Moeder Lambic. I en liten hörnlokal samsas kvarterens törstiga i alla åldrar och bakgrunder med diplomater, tjänstemän och ölkonnässörer som rest långväga. Grovt tillyxat trä-möblemang och hundratals seriealbum längs väggarna förstärker kvarterskänslan. Samtidigt går det inte att ta miste på att det här är en ödens högborg – väggarna är täckta av gamla ölreklam-

skyltar och hyllorna överfyllda med dammiga ölflaskor.

De riktiga skatterna finns emellertid bakom bardisken – 350 spännande ölsorter och kunnig personal. Det behövs när man bläddrar i den två centimeter tjocka menyn som är ett himmelrike av goda, märkliga och ibland sällsynta ölbrygder.

Vill du äta får du gå någon annanstans. Prova exempelvis ståbaren på Place St Catherine med sina smarriga nyfrästa pilgrimsmusslor. Bon App! ●

Belgisk choklad tillhör världens absolut bästa. Prova dig fram till dina favoritpraliner!

BO

HOTEL ARIS/HOTEL ALMA/

HOTEL ASTRID ★★★

Jag rekommenderar gärna tre hotell med samma ägare, perfekt läge och rimliga priser. Aris och Alma ligger runt hörnet från Grand Place, Astrid väldigt nära shoppingområdet vid Muntplein och Rue Dansaert. Funktionella och prisvärda. Alma är dessutom helt nybyggt.

HOTEL ARIS

Marché aux Herbes 78–80
Tel +32 (0)2 514 43 00
www.arishotel.be

HOTEL ALMA

Rue des Eperonniers 42–44
Tel +32 (0)2 502 28 28
www.almahotel.be

HOTEL ASTRID

Place du Samedi 11
Tel +32 (0)2 219 31 19
www.astridhotel.be
Dubbelrum weekend från 855 kr.

HOTEL LE DIXSEPTIÈME ★★★★★

Vill du bo lite mer lyxigt men fortfarande centralt är det här ett litet och charmigt alternativ.
25 Rue de la Madeleine
Tel +32 (0)2 517 17 17
www.ledixseptieme.be
Dubbelrum weekend från 960 kr.

TA SIG RUNT

I de gamla delarna av Bryssel går det utmärkt att promenera. Till andra områden i stan är metro snabbast, spårvagn snabbt på vissa linjer, andra fastnar i samma ändlösa köer som bussar och bilar. Samma biljett gäller till alla och det går bra att byta mellan dem. Enkelbiljett kostar 1,50 euro, 15 kr, och köps på buss, spårvagn och t-banestationer. Det är förmånligt att köpa 5- eller 10-kort (10-kort 10,50 euro, ca 100 kr) kan användas av flera personer.

Taxi fungerar, men se upp för köerna, det kan lätt bli dyrt och långsamt.

BASFAKTA

Så tar du dig hit: Med SN Brussels Airlines från Stockholm, Göteborg och Köpenhamn, pris från 920 kr t/r. SAS flyger från Köpenhamn och Stockholm t/r från 1 300 kr, medan Ryanair flyger från Skavsta till Charleroi-flygplatsen, pris från några hundralappar. Också Malmö Aviation flyger till Bryssel från Göteborg och Stockholm.
Tåg: Malmö–Bryssel 3 250 kr.
Restid: Flyg ca 2 tim, tåg 16 tim inkl 2 byten.
Transfer: Från källaren på Bryssels internationella flygplats går tåg till centralstationen nästan dygnet runt. Det tar 20–30 minuter och kostar ca 25 kr (biljett köper du i biljettkassa eller automat ovanför

plattformen). Flyger du till Charleroi tar du buss »Navette« till järnvägsstationen Bryssel syd (kallas också Midi). Det tar 1 tim, ca 100 kr. Biljett köper du i ankomsthallen.
Tidsskillnad: Ingen.
Folkmängd: Ca 950 000 personer.
Språk: 90 procent franska och 10 procent flamländska (en holländsk dialekt). En del pratar engelska, speciellt flamländarna.
Klimat: Ungefär som i södra Sverige, med lite tidigare vårar och senare höstar. Var beredd på regn året om.
Valuta: Euro. 1 EUR ≈ 9,45 SEK.
Information: www.flandern.se, www.visitbelgium.com